

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

Nr. 43.

Braşov, Mercuri 25 Februarie (9 Martie)

1898.

Administrativă
Judeţul Braşov
Preţul abonamentelor
...
Publicitate
...
Redacţia
...
Tipografia
...

„Gazeta” ieşe în să-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumără la toate oţierele poştale din ţară şi din afară şi la ad. soţierilor.
Preţul abonamentelor pentru Braşov:
Administraţiunea, piaţa mare, târgul Inului Nr. 80 etagiu I: pe un an 10 fl., pe şase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu duşul în casă: Pe un an 12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Contele Thun şi Ungaria.

Intorsătura din Viena a produs în Budapesta mai multă senzaţie chiar decât în Viena. Inse-şi foile guvernului unguresc constată, că scirea despre demisionarea ministeriului Gautsch şi numirea contelui Francisc Thun ca ministru-preşedinte a venit atât de iute şi neaşteptat, încât a surprins viu pe Banffy şi partida lui.

Scim, că numai cu o săptămână înainte br. Gautsch fusese la Pesta spre a se înţelege cu guvernul unguresc asupra cvotei. Unele foi, între cari şi „Neue fr. Presse”, spun acum, că demisiunea ministeriului Gautsch stă în legătură cu cestiunea pactului şi că ea a urmat din cauză, că Gautsch n'a putut să ajungă la nici o înţelegere cu guvernul unguresc. Cabinetul Gautsch, se dăce, a luat asupra-i misiunea de-a restabili ordinea în „Reichsrath”, ca să şi pôtă continua lucrările, şi de-a rezolva cestiunea reînnoirii pactului cu Ungaria. După ce însă nu avea garanţă sigură de-a puté isbuti faţă cu parlamentul şi nici cu guvernul unguresc n'a putut să ajungă la o înţelegere în privinţa pactului, şi a considerat misiunea zădărnicită.

Acum foile guvernului unguresc declară, că nu cestiunea pactului a cauzat retragerea ministeriului austriac, că ministrul-preşedinte unguresc nici n'a fost în poziţiă de-a garanta guvernului austriac, că va face să fiă primită o cvotă anumită mai urcată şi că, în fine, ministeriul unguresc n'a avut nici un fel de influinţă asupra formării cabinetului în Austria.

Nici că a putut influinţa guvernul Banffy asupra mersului lucrurilor în Viena, decât, cum s'a constatat, a fost însu-şi surprins de evenimente. Dér chiar şi în cazul, că re-

tragerea lui Gautsch n'ar sta în legătură directă cu tratările din Budapesta, cestiunea pactului rămâne dependentă de viitoare constelaţiune în Austria şi nu se pôte vorbi de una fără a avé în vedere şi pe cealaltă.

Cumcă Banffy n'a contribuit întru nimic să vină în Viena la cârmă contele Thun, suntem ca şi siguri. Tot aşa de sigur este însă, că el va trebui să se înţeleagă acum cu contele Thun, deşi acesta pörtă un nume, care în Ungaria nu este agreat şi deşi, cât pentru persóna lui este privit mai mult ca contrar al dualismului.

Foile opoziţionale şi-au şi manifestat deja îngrijirea, că br. Banffy va căuta să incheie şi cu contele Thun un compromis în afacerea pactului. Se pôte însă, că se va enunţa principiul, ca ceea ce s'a stabilit cu guvernele anterioare să se susţină. În tot cazul nu scie omul ce să dăce: este mai delicată şi mai dificilă astăđi rezolvarea problemei interioare austriace, ori rezolvarea problemei pactului cu Ungaria?

Cine ar puté să însire aici tóte combinaţiunile foilor unguresci? Vom cita însă ceea ce scrie „Budapester Tagblatt”, care dăce: „Astăđi este ministru-president în Austria „locşitorul”, care a pledat pentru „incoronare”. În Ungaria însă actualul guvern face să se anunţe mereu reviziunea pactului. E vorba, ca opera lui Deak să fiă străformată. Dualismul şi monarchia sunt în ajutorul unor crize serioase”.

Alte diare susţin, că numirea contelui Thun însemnă rezolvarea cestiunei boeme şi că în tot cazul ea însemnă o schimbare de sistem.

Este aşa-dér desfăşurarea crizei de faţă în Austria de cea mai mare importanţă pentru dualism şi pentru

întreaga monarchiă. Este justă temerea Maghiarilor de urmările acestei schimbări, ce s'a produs dintr'odată în mod atât de „misterios”.

Ce va fi, decât contele Thun nu se va ţiné în privinţa pactului nici măcar de angajamentele luate de antecesorii săi Badeni şi Gautsch?

Ungurii au tot ameninţat pe Austriaci cu una, cu alta. Ei vor ei pregătiţi, în cas că n'ar puté succede nici-decum învoela cu Austria, să realizeze aceste ameninţări?

Din Austria.

Scirile mai noué din Viena nu indică nimic clar în situaţiunea creată după căderea ministeriului Gautsch. Dintr'o parte se susţine, că contelui Thun 'i va succede a asigura mersul normal al lucrărilor parlamentului. Decă acesta nu-i va succede, contele Thun e recunoscut ca om, care va recurge la dispoziţiuni energice, şi se vorbesce, că decât nu-i va fi posibil a garanta activitatea regulată a parlamentului, el va disolva „Reichsrath“-ul şi va alege deputaţii noi din dietele provinciale. Prin acesta ar delătura elementele radicale şi prin noul parlament contele Thun va face pactul cu Ungaria.

Despre cauzele căderii ministeriului Gautsch circulă combinaţiuni diferite. „Fremdenblatt” dăce, că parte mare în această cădere a avut guvernul din Peştă, pe când „Neues Wiener Tgbltt” o esplică din cauze interne. Acelaşi diar asigură, că contele Thun n'are de gând să facă o lovitură de stat, însă e recunoscut ca om energic.

Din Praga se anunţă, că partida Cehilor-tineri observă deocamdată atitudine rezervată faţă cu noul ministeriu. Mulţi dintre ei cred, că vor puté trăi în bune relaţii cu Thun. Dér şi faţă cu noul ministeriu, ca şi faţă cu Gautsch, Cehii îşi vor

susţiné programul lor, şi decât va fi necesar, vor sta în opoziţiă până când îşi vor vedé realizate pretensiunile.

Prin cercurile politice din Viena se face următórea combinaţiune asupra formării noului cabinet: Francisc Thun ministru-preşedinte; Ruber justiţiă; Kaiel (Ceh) finanţe; Bärnreiter comerciu; conte Bylandt culte; Welsersheimb armata teritorială; Wittek căile ferate; Khast agronomiă. Ministru pentru Galiţia Jedecsejovitz.

Acéstă combinaţiă, după cum spune o telegramă mai nouă, a aflat aprobarea monarchului.

Noul ministru-preşedinte austriac, contele Francisc Thun de Hohenstein, este urmaşul unei vechi familii austriace din Tetschen. El are deja o carieră politică de aprópe 20 de ani. S'a născut în Septemvre 1847. La vârsta de 27 ani a luat în căsătorîă pe prinţesa Maria Ana Schwarzenberg, fiica prinţului Carol. La 1879 a fost ales deputat şi în calitatea acesta a devenit membrul clubului Cehy. La 1881 a intrat în camera seniorilor mai înainte însă a călătorit mult prin Anglia făcând studii profunde asupra raporturilor englese. În camera seniorilor Fr. Thun a fost aderentul partidei feudale-clericale. Deşi se mărturisise de german, totuşi combătea pe Germanii liberali, sprijinind în acelaşi timp pretensiunile Cehilor. La 1889 a fost numit locşitor al Boemiei. Cehii priveau cu multe speranţe la activitatea lui, dér se înşelără încât-va, deórece contele Thun dovedi în noul său post mai multă moderaţiune, decât se aştepta dela el. În anii primii ai funcţionării sale ca locşitor, s'a făcut pactul germano-ceh, la care şi el a avut parte însemnată. Atitudinea lui moderată peste măsură a iritat mult pe tinerii-Cehy, cari l'au şi atacat în curénd prin obstrucţiune în dietă, aşa că adese-ori s'a întâmplat, ca contele Thun nici să nu ajungă a vorbi. La 1896, după lupte lungi şi grele,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Pagini din istoria războiului slavo-turcesc.

(Naraţiune, de G. Veririgen.)

(Urmare.)
— Ai dreptate, bine faci Stepanici Nicolai, dişe unchiul, salutând pe Bacalin. Da, domnii mei, nu putem decât să-l învidiăm; e om liber, nu-l légă nici oficiul, nici familia.
— Este adevărat! observă un general ténér, cu mustăţi mari şi roşcovan, însă înaintea mea s'au ivit alte întrebări, şi decât Nicolai Stepanici imi dá voiă, le voiţi şi spune.
— Indatoréză-mé, te rog! răspunse Bacalin repede, şedénd lângă mătúşă-sa, care îi oferi loc.
— Aşi puté începe cu aceea, dişe generalul, că spiritul e deştept într'adevăr, însă corpul e neputincios. Ce viaţă il aşteptă pe un voluntar în Serbia, scie numai bunul Dumnezeu! Aici nu este suficientă energia şi voinţa, aici e necesitate de sănătate perfectă, cu care noi améndoii, se

pare, nu ne prea putem lăuda. Unde gândesci să mergi: la statul-major, între voluntari, la insurgenţi, ori la armata de liniă?

— Ce aşî căuta eu în statul-major! replică Bacalin. Frumos mi-ar sta acolo, fără de nici o pregătire militară! Eu nu doresc să mă lupt, decât ca ostaş de rând, pentru asta mă duc în Serbia.

— Ei, dér să veđi prietino! Te-ar puté întreba cine-va foarte uşor, decât pôte să devină cine-va ostaş fără de veste, când a fost obicnuit la tot felul de comodităţi?

— Şi eu i-am spus'o tot aşa! Póte să fiă din el ostaş de rând? dişe Lisa.

— Sciu şi eu însu-mi, că aşa ceva e lucru greu; se pôte, că pentru mine va fi ne-suportabil, că mă voiú bolnăvi, voiú muri, şi încă nu de un glonţ, ci de vre-o rēcélă. Dér se pôte şi aceea, că voiú suporta tóte şi nu voiú muri. Natural, că decât ne facem spaimă înainte, decât nu ne încredem în puterile nóstre, atunci nici să nu ne ducem; însă eu cred, că între împrejurările de acum, nu ne este iertat să raţionăm astfel.

Generalul surise puţin.
— Veđi, cât eşti de ténér încă! dişe

el. Noi nu ne putem încălđi aşa uşor, şi înainte de a lua o decisiune, ne dăm silinţa a calcula cu eventualităţile şi a ne preţui forţele. Nu este permis a risca nimic, şi cu tóte că se dăce, că fără risic nu este succes, totuşi, după a mea părere, succes nu pôte fi fără un calcul temeinic. A doua întrebare e: ce folos de cei o mână de voluntari ai nóstri? Gândesc, că ei nu jócă înaintea fraţilor nóstri Slavi, decât rolul lui Don Quichotte; ei îşi rid de sentimentele nóstre frăţeso, fiind-că înşişi nu posed astfel de sentimente. Nu, eu desfătuesc hotărît pe ofiţerii nóstri, deórece ei merg la mórte sigură şi fără de folos. În atacuri ai nóstri stau înainte... după ei sdrenţuroşii nenorociţi... la primele puşcături ale Turcilor s'a sfirşit cu tóte, se opresc şi stau gata să fugă. Ofiţerul rusesc însufleţesce, merge înainte, îşi inchipuesce, că prin exemplul său va încuraja pe ostaşi, le va deştepta vitejia... peste cincî minute însă zace singur acoperit de rână. El e ucis, sfăşiat în bucăţi, armata sərbéscă însă, ca şi când nici n'ar fi esistat, nu-şi arată decât tálpile!...

— Natural, că tóte aceste sunt lucruri foarte triste. Dér óre aşa să fiă într'adevăr? Se pôte, că reintorcéndu-mé îţi voi istorisi

cu totul alte lucruri. În sfirşit aici nu este vorba de acesta... n'am nimic cu laşitatea Sərbilor, cu părerile acestora despre Ruşi. Eu nu pentru Sərbî mă duc, ci pentru înşăşi cauza, care i-a resculat şi pe ei... merg simplu pentru plăcerea mea...

Nu-şi sfirşi gândul, nu voi să se declare. Aceştî ómenî nu veđură în cuvintele lui, decât frase gole.

— Ei, Stepanici Nicolai, dişe generalul ridicându-se de pe scaun, e foarte frumos lucru a face ceva pentru ideale. Eu o sciu acesta, dér a merge acolo, ca nefăcând nimic, să cađi deja în prima di şi în primul atac, este un nou soiú de sinucidere. Mult s'a luptat Kiriev... Rajevski... Ciarkov s'a dus şi el acolo, şi, în sensul strins al cuvéntului, a căđut în prima di... a-i cetit?!

— Cum? Ciarkov? a căđut! strigă Bacalin îngrozit... Ciarkov? Nici n'am scit, că s'a dus! Ciarkov Pavlovici Ivan, a căđut?

— Da, Ivan Pavlovici Ciarkov, Ciarkov al nostru! Tocmai acum s'a cetit despre el înaintea d-tale... aici e diarul; Turcii l'au sfăşiat în bucăţi...

Bacalin se cutremură. Ciarkov, vechiul lui tovaráš, unul dintre cei mai buni,

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Martie 1898.

Renta ung. de aur 4%	122.—
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.60
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.95
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.30
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	159.—
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	141.25
Renta de argint austr.	102.45
Renta de hartie austr.	102.40
Renta de aur austr.	122.95
Losuri din 1860	144.—
Actii de-ale Banței austro-ungar.	928.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	380.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	363.75

Napoleonori	9.53
Marci imperiale germane	58.72 1/2
London vista	120.20
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	102.60
Note italiene.	45.20

Cursul pieței Braşov

Din 8 Martie 1898.

Banota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.45
Napoleonori. C mp.	9.52	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.1/2	Vënd.	128.—
Marci gemane Cump.	58.50	Vënd.	58.75
Lire tarcesci Cump.	10.73	Vënd.	10.78
Sris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Anunț.

Să publică concurs cu oferte în scris pentru arândarea pe 9 (nouă) ani a stupinei numită „Cristof”, — 116 jugere comasate, cu grădina de pomi, — situată între Braşov și Stupini.

Doritorii au să-și înainteze oferta, în care să fiă scrisă și cu litere suma oferită pentru arândarea stupinei, și să depună vadiul de 10% în termen de 30 de zile dela cea dintâi publicare, la: Epitropul **Storie Stinghe** (piața Prundului Nr. 18), dela care își pot lua și informații mai de-aprope.

Comitetul parochial al Bisericei Sf. Nicolae.

175,1—3.

„AURARIA“

cassa de economii, societate pe acțiuni în Abrud.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „AURARIA” societate pe acțiuni în Abrud se convocă prin acesta la a

X-a adunare generală,

care se va ține în Abrud la 31 Martie 1898 ora 10 înainte de amiază în localitatea institutului.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii despre agendele institutului pe anul 1897 și în legătură cu acesta raportul comitetului de supraveghiere.
2. Decidere asupra bilanțului.
3. Decidere asupra împărțirii profitului.

4. Fixarea marcelor de prezență.
  5. Alegerea alor 2 membri în consiliul de direcțiune.
  6. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un an.
  7. Eventuale propuneri făcute în cadrul statutelor.
- Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual documentul de plenipotență cel mai târziu până în 30 Martie a. c. înainte de amiază la 11 ore la casa institutului nostru, 6-ă cea de peste Arieș la institutul de credit și economii „DOINA” din Câmpeni.

Abrud, în 28 Februar 1898.

170,1—1.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului.

ACTIVE				PASIVE			
	fl.	cr.		fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa în număr.			4349	28	Capital social 300 acțiuni à fl. 100	30000	—
Cambii de bancă			279246	73	Fondul de rezervă statutar al acți.	20000	—
Imprumuturi ipotecare.			50388	04	Fondul special de rezervă	8835	87
Efecte publice			16619	48	Fondul de pensiuine al funcțion.	9418	31
Acții dela diverse bănci			5200	—	Fondul special de amortisare	230	38
Mobilier	495	81			Depuneri spre fructificare	240376	72
după amortisare	49	58	446	23	Cambii de bancă reescomptate	33847	—
Interese restante			11	—	Interese anticipate pro 1898	490	—
Diverse conturi debitoare			392	50	Diverse conturi creditore	651	18
					Profit transpus din 1896	3297	50
					Profit net	9506	30
			356653	26			
							356653 26

Contul Profitului și a Perderilor.

EȘIRI				VENITE				
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese:					Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	11988	69			dela cambii de bancă	26020	48	
pentru fondul special de rezervă	425	75			dela imprumuturi ipotecare	4045	49	
pentru fondul de pensiuine	452	81	12867	25	dela efecte publice	579	50	30645 47
Spese:					Provisiuni			1236 47
Salare	3850	83			Tacsa de transcriere			138 —
Chirie	300	—			Profit transpus			3297 50
Spese de poștă și alte	759	30						
Marce de prezență	786	—	5696	13				
Contribuțiune:								
directă	2582	73						
de pământ	41	14						
10% dare la interesele dela depun.	1276	81	3900	68				
Amortisare din mobilier			49	58				
Profit transpus din 1896	3297	50						
Profit net	9506	30	12803	80				
			35317	44				35317 44

Abrud, în 31 Decembre 1897.

A. Filip, m. p.,
director executiv.

Silviu Lazar m. p.,
comptabil.

Dr. L. Pop m. p., Candin David m. p., George Ivascu m. p., Ioan Macaveiu m. p., Petru Macaveiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul prezent, contul profitului și al perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale institutului, constătam, că le-am aflat cu acelea în deplină consonanță și în ordine.

Basiliiu Bașiota m. p., Laneș Giurchescu m. p., Nicolau Lobonțiu m. p., Dr. Vasiliu Fodor m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Braşov.

UN SILVICULTOR român cu experiență și cu practică în serviciul statului său pe vr'un domeniu particular, **pôte afla ocupațiune imediat pe domeniile Domnului G. Gr. Cantacuzino** fost președinte al senatului României.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită pe adresa D-lui G. Gr. Cantacuzino, București, calea Victoriei Nr. 167 următoarele acte:

- a) Diploma de absolvire a unei școle speciale de agricultură.
- b) Certificat că a servit la stat, sau pe vr'un domeniu particular.
- c) atestat de bună purtare.
- d) sciință de carte românească.

13—15,150.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătesci costă numai

fl. 3.10	stofă bună
fl. 4.80	„ „
fl. 7.50	„ fină
fl. 8.70	„ mai fină
fl. 10.50	„ foarte fină
fl. 12.40	„ englezescă
fl. 13.95	„ Kangarn

lăcă curată.

Un coupon haine negri de salon fl. 10.—
Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus:
Loden colorit frumoșe 1 Coupon fl. 6. — 1 Coupon fl. 9.95: Peruvienne, Doskings, Stofe pentru haine de amplexiați de stat, cai ferate. Stofe pentru talare de juzi, Kangarn fin, Cheviots, Stofe pentru uniforme de flanși, gendarmi etc. etc., trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală.

Depositul fabricii de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.**
Mostre gratis și franco. — Liferatiie conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos sau rabatul ce-l socotesc croitorii. 165,4—24.

Contra tusei și regușelei

ca cei mai bun mijloc se recomandă **bonbonele „Veronica arvensis“** ale lui **Réthy.** — Prețul 1 dosă 30 cr., 5 doze trimite franco „farmacia la Vultur“ din **B-Csaba.** — Numai dozele cu subscrierea de jos sunt veritabile.

7—10,1462
Reithy Bela

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrierei administrațiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.